

GP
15.6.69

Ett offer för konsternas kris?

En ung studerande vid Valands konsthögskola i Göteborg, Nils Olof Bonnier, har försvunnit under en skolresa Resan gick till Moskva nu i maj. På hemfärden med båt från Helsingfors till Stockholm måste det ha hänt något. På kvällen satt han ombord i en hytt och talade med några kamrater. När båten på morgonen lade till vid kaj i Stockholm saknades han. Det var den 22 maj.

Vi har först sent och ryktsvis fått reda på detta, att han drunknat — någon annan förklaring till hans försvin-

nande anses nu utesluten. Det är förvånande att något officiellt inte meddelats om saken. (Det lär ha stått en notis i Expressen, det är allt). Man kan fråga sig vilkas intressen som skulle skyddas genom förtigandet. Det har försäkrats oss att någon anhörig inte skadas genom publicerandet, som vi då anser självklart. Att en människa försvinner under en båtresa är en nyhet, för att uttrycka det torrt. Det var dessutom fråga om en inte helt okänd person. Nils Olof Bonnier har haft flera separatutställningar, både i Göteborg och Stockholm, han har gett ut ett par böcker, skrivit artiklar och deltagit aktivt i kulturpolitiska utspel, bl a inom den grupp som kallas sig Björnligan i Göteborg.

HANDELSLEN är värd uppmärksamhet också från andra synpunkter. Det talas inte utan anledning om konsternas kris. Enklast kan det uttryckas så att konsternas sociala funktion, t o m deras existensberättigande, har kommit att ifrågasättas. Förr hade de sin självklara ställning som dekor för samhället eller för vissa grupper, och — inom gränserna för denna dekorativa uppgift — som plats för privat jakttagelse av och försjunkande i sinnevärlden: den estetiska betraktelsen, som bl a Kant och Yrjö Hirn har talat om. Genom det stegrade sociala och globala medvetandet har denna självklarhet upplöst.

Ingen konststuderande kan längre undvika att fråga sig

vad det är för mening med konsten, om hon eller han har rätt att syssla med sådant när svälten och miljöförstöringen och kapprustningen och klyftan mellan fattiga och rika bara ökar, om och i så fall hur konsten skall kunna motverka den katastrofala utvecklingen, hur utbildningens målsättning skall se ut.

DEN ORO som detta har skapat och som tagit sig starka uttryck på många utbildningsplatser, den finns också på Valand i Göteborg. Det kan inte vara någon vinst med att förtiga att det finns motsättningar där mellan elever och styrelse, och mellan grupper av elever sinsemellan. Det måste självfallet finnas individualistiska elever som vill jobba med sitt, andra som tror på en vänsterorienterad solidaritet mot det kapitalistiska samhället och alla schatteringar däremellan. Och alla är de, oberoende av övertygelse, tvungna att utnyttja de möjligheter till försörjning som det här samhället nu ger.

Nils Olof Bonnier trodde, så vitt jag förstår, på solidariteten. Men han gjorde det kanske på ett annat, mera nyanserat sätt, än en del andra. Det finns den uppfattningen att han pikades för inkonsekvens. Han hade ju t ex stått ut på privata gallerier. Och han hade tidigare i varje fall inte saknat vilja och förmåga att göra reklam för sig själv. Det finns den uppfattningen att händelsen ombord på båten, som ingen har sett, var ett slags uttryck för motsättningarna på skolan.

Det är kanske riktigare att tala om ett uttryck för konsternas kris.

EN BLEK, spenslig ung man kom in i mitt rum på redaktionen. Han hade ett slags skärm-mössa på nacken och stripigt hår hängde ner från den över pannan och kinderna. I vänster hand hade han en påse karameller och han tuggade intensivt. Det var första gången jag såg Nils Olof Bonnier. Han kom för att tala om att han hade en utställning. Han ansåg uppenbarligen att han var värd att skriva om.

Jag vet inte om han har gjort något som framtiden kommer att syssla med (om nu det skall vara ett kriterium på begåvning). Men jag vet att han var mycket mångsidig. Och jag tror att han var en konsternas fånge.

Han var en skicklig och egensinnig tecknare. Vid sidan av konstutbildning hade han skaffat sig typografisk utbildning. Han var intresserad av stadsplanering. Han var intresserad av musik och höll på att sätta upp ett band tillsammans med några kamrater. Han skrev, har bl a en rolig självbiografisk skiss i katalogen till den pågående utställningen på Konsthallen. Och han förberedde att skaffa sig teaterutbildning.

BAKOM ALLA dessa aktiviteter låg, såvitt jag förstår, ett samhällsengagemang. Han ville ha uttryck för det, men kunde på grund av läggning och begåvning bara söka det inom konsten. Det är inte något unikt. Men det kanhända att han kände kontroversen i det starkare än andra.

Rolf Anderberg

Bokbiten

Jan Sparring, tidigare engagerad vid operan men numera frikyrkosångare, har gett ut en högaktuell skrift med titeln *DU, jag och narkotikan* (Normans förlag).

Förf., som själv en gång varit nere i knarkträsket, men blivit omvänd, skriver engagerat om knarken och dess släktingar, om verkningar, om knarkjargong. Han återger också flera vittnesbörd från narkomaner som klarat sig upp ur träsket tack vare kristendomen.

Det är en tunn, snabb skrift på bara ett tjugotal sidor. Man läser den och blir både bekländ och tröstad. Den vill vara — och är — en väckarklocka, kostar 1:50 och ingår i den ideella NU DU-serien.

Essa